

[Grønning.]

det første, at det kritiske Tidsafsnit for Produktion, Eksport og Ernæring indtraf et Aar efter Blokadens Etablering, medens vi nu i godt 1½ Aar har levet under en endnu mere fuldstændig Afspærring fra Omverdenen. Det andet, man maa erindre, er, at Høsten 1941 i store Dele af Landet blev en endnu større Skuffelse, end den yderst ringe Kornhøst i Tørkeaaet 1917 blev det. Ligheden mellem disse to Krigsaar er slaaende. Vi gaar nu om kort Tid ind i 1942 paa samme Maade, som man i sin Tid gik ind i 1918, med udtømte Købmandslagre og med et Høstudbytte paa ikke over $\frac{2}{3}$ af en normal Avl.

Man maa være meget optimistisk anlagt for med Erfaringerne fra 1918 i Baggrunden at turde tro paa, at Produktionen af disse livsvigtige Fødemidler nok vil blive opretholdt i nogenlunde uformindsket Maalestok uden særlige Foranstaltninger. Jeg tror det ikke, og som saglig og politisk medansvarlig for den kommende Tids Udvikling paa de herhenhørende Omraader føler jeg mig forpligtet til at advare den højtærede Regering mod enhver Optimisme i saa Henseende, og jeg henstiller til den højtærede Regering nøje at følge Produktionsudviklingen i de kommende Maaneder. Det er min Opfattelse, at Forholdene produktions- og ernæringsmæssigt vil blive meget vanskelige i den Tid, vi gaar i Møde, og at det allerede i kommende Aar kan blive nødvendigt at foretage videregaaende Foranstaltninger for i størst mulig Grad at opretholde Produktionen af de vigtige Levnedsmidler, som jeg her har omtalt. Dette gælder i første Række Smørproduktionen, som i alle Henseender er den vigtigste, men tillige den vanskeligste at opretholde under Vinterens Fodringsforhold, og som det er forbundet med de største Omkostninger at faa genoprettet, hvis Produktionsapparatet bliver stærkt forringet. Paa lidt længere Sigt gælder det ogsaa Flæskeproduktionen, som afgiver et saa betydningsfuldt Bidrag til vor Ernæring. For Tiden er denne Produktion hovedsagelig afhængig af de forhaandenværende Kornmængder og den Skummetmælk, der er til Raadighed, men Svineproduktionens Muligheder burde ikke være udtømt hermed. Bliver Krigen langvarig, vil det for Opretholdelsen af den nødvendige Svineproduktion blive nødvendigt at søge fremmet Produktionen af Erstatningsstoffer for Korn, hvilket er muligt, men ogsaa for Skummetmælken Proteinindhold, hvilket er betydeligt sværere. Men for Tiden er det jo Smørret, der af tidligere

nævnte Aarsager er i Forgrunden, og i de efterfølgende Bemærkninger skal jeg holde mig hertil.

Naar det har været forbundet med nogen Vanskelighed at naa til en ud fra alle Synspunkter tilfredsstillende Smørordning, er Aarsagen hertil for det første den, at man i Smørdebatten blander to hver for sig vigtige, men hinanden uvedkommende Ting sammen, nemlig Spørgsmaalene om Producentpris og Forbrugerpris. Disse Priser har under Forhold som de nuværende intet som helst med hinanden at gøre, eller bør i hvert Fald ikke have det, idet Producentprisen maa fastsættes ud fra produktionsmæssige og økonomiske Grunde, medens Forbrugerprisen bør bestemmes ud fra ernæringsmæssige og statsfinansielle Synspunkter, som næppe i den givne Situation vil medføre nogen Forhøjelse af Konsumentprisen. Den anden Aarsag til, at det har været lidt vanskeligt at naa til en Forstaaelse om Spørgsmaalet, er den fejlagtige Opfattelse, at den kommende Vinters Smørproduktion allerede er bestemt af de forhaandenværende Fødemidler, og at Landbruget i Virkeligheden ikke kan gøre stort hverken fra eller til med Hensyn til Produktionens Størrelse; denne menes forudbestemt af Høstens Størrelse og Beskaffenhed, hvorfor det hævdes, at der ikke er Grund til at forhøje Prisen. Denne Slutning er dog ikke rigtig; man glemmer eller tænker maaske ikke over, at de forskellige Husdyrgrupper indbyrdes konkurrerer om Fødemidlerne. Under Forhold som de nuværende, hvor Fødemidlernes Utilstrækkelighed i Forhold til de forskellige Husdyrgruppers Størrelse er en Kendsgerning, vil det egentlige Produktionsfoder gaa til de Husdyr eller til den Produktion, som giver det bedste økonomiske Resultat. Derfor kan man ikke sige, at Smørproduktionens Størrelse er forudbestemt af Høstens Størrelse. Den ringe Høst vil tværtimod bevirke en stærkere Afvejning af de forskellige Husdyrgruppers Evne til at bringe det bedst mulige Resultat ud af de sparsomme Afgrøder. Og her er det, at Malkekvæget kommer til kort, idet Mælkeproduktionen kræver et Proteinindhold i Foderet, som er mindst dobbelt saa stort som det, Kødproduktionen behøver, og som under de givne Forhold ikke kan dækkes. Det kendte Eksempel herpaa er dette, at man i 1914 var i Stand til at producere 1 kg Smør for 20 Foderenheder, medens det i 1918 under en tilsvarende Proteinmangel som den nuværende kostede 30 Foderenheder. Proteinmangelen bevirker altsaa 50 pCt. Tomgang eller 50 pCt.